Rakennusteollisuus RT ry / INFRA ry

Lausunto

24.11.2026

Asia: VN/30827/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi yritysten määräaikaisesta polttoainetuesta

Lausunnonantajan lausunto

Rakennusteollisuus RT ry ja INFRA ry kiittävät mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yritysten määräaikaisesta polttoainetuesta ja toteavat lausuntonaan seuraavaa.

Rakennusteollisuus RT ry ja INFRA ry kannattavat ehdotettua polttoainetukea.

Valtioneuvosto on kuullut alan yrityksiä ja niitä edustavia järjestöjä, ja reagoinut alan ahdinkoon, minkä jälkeen työ- ja elinkeinoministeriö on kiitettävän ripeällä aikataululla valmistellut luonnoksen hallituksen esitykseksi yritysten määräaikaisesta polttoainetuesta. Tuen maksamisen aikaistaminen olisi kuitenkin suotavaa.

Nyt lausuttavana oleva hallituksen esitysluonnos on valmisteltu vuonna 2022 käytössä olleen polttoaine- ja polttoöljytuen tyyppiseksi tueksi.

Helmikuussa 2026 alkaneiden Yhdysvaltain ja Israelin Iraniin suuntautuneiden ilmaiskujen myötä öljyn maailmanmarkkinahinta kääntyi voimakkaaseen nousuun, mikä nosti erityisesti dieselin ja kevyen polttoöljyn hintoja.

Lokakuussa 2026 dieselin keskihinnan vuosimuutos oli 54,7 % ja kevyen polttoöljyn keskihinnan vuosimuutos oli 70,0 %. Vuoden alusta alkaen dieselin hinta on noussut 1,77 eurosta/litra lokakuun 2,49 euroon/litra eli 40,7 %. Kevyen polttoöljyn hinta on puolestaan noussut vuoden alusta alkaen 1,21 eurosta/litra lokakuun 2,04 euroon/litra eli 68,6 %.

Kevyen polttoöljyn hinta on näin ollen noussut suhteellisesti eniten vuositasolla ja vuoden 2026 alusta alkaen.

Edellä kuvattuun polttoaineiden hinnannousuun suhteutettuna 1,5 % palautus yrityksen polttoainekustannuksista on hyvin maltillinen.

Ehdotuksemme hallituksen esityksen perusteluihin

Esitämme, että läpi tekstin käytettäisiin yhtäläistä termistöä yritysjoukosta, jota lakiesitys koskee eli maantiekuljetusyritykset, maa- tai metsätalousalalla toimivat yritykset sekä työkoneyritykset.

Esitystekstissä on useammassa kohtaa mainittu ainoastaan maantiekuljetukset ja maatalous, esimerkiksi kohdissa 2.9 Huoltovarmuus, 4.1.4 Tuen maksaminen ja 8 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys. On tärkeää, että kaikki tukeen oikeutetut yritysryhmät tulisivat yhtäläisesti mainittua.

Esimerkiksi kappaleen 8 teksti kuuluisi lisäyksen jälkeen:

Yritysten polttoainetukea voisivat hakea kaikki maantiekuljetuksia, maataloutta taikka metsätalousalan- tai työkoneyritystoimintaa harjoittavat yritykset.

Lisäksi kappaleeseen 2.9 Huoltovarmuus tulisi lisätä työkoneyritysten keskeinen rooli huoltovarmuuden kannalta esimerkiksi seuraavasti:

Kuljetusalan-, maa- ja metsätalouden- sekä työkonealan yrityksillä on keskeinen rooli osana Suomen huoltovarmuuden hoitamista. Huoltovarmuudella tässä yhteydessä tarkoitetaan kykyä ylläpitää kuljetuspalveluita ja elintarvikehuoltoa sekä muita yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisiä toimintoja kuten esimerkiksi liikenneväylien päivittäishoitoa ja kunnossapitoa, vesihuolto-, energiansiirto- ja tietoliikenneverkostojen kunnossapitoa sekä jätehuoltoa. Nämä toiminnot ovat välttämättömiä yhteiskunnan toimivuuden ja turvallisuuden sekä väestön elinolojen ja maanpuolustuksen turvaamiseksi vakavissa häiriöissä ja poikkeusoloissa.

Kappaleeseen 2.8 Työkoneala esitämme lisättäväksi maininnan, että myös työkonealan yrityksissä käytetään dieselpolttoainetta, mutta työkonealan yrityksillä ei välttämättä ole liikennelupia, koska oman tavaran kuljettaminen ja ns. urakointikuljetukset eivät liikennelupaa edellytä. Liikennelupaa ei edellytetä myöskään tien hoitoon liittyvissä kuljetuksissa tai jos työntekijä kuljettaa työhön tarvittavia materiaaleja, koneita tai laitteita.

Tämä lisäys toimisi perusteluna sille, että myös työkonealan yritykset voisivat hakea ja saada tukea sekä kevyen polttoöljyn- että dieselostoistaan.

Kappaleessa 4.1.1 Tuen valmistelun lähtökohdat voisi nostaa esiin kevyen polttoöljyn hinnan muutosprosentin, minkä jälkeen teksti olisi:

Tilastokeskuksen mukaan kevyen polttoöljyn keskihinta nousi vuoden 2026 tammikuun 1,21 eurosta/litra lokakuun 2,04 euroon/litra eli 68,6 %.

Ehdotuksemme lakitekstiin

Hallituksen esittämään lakiluonnokseen on jäänyt joitain epäkohtia, jotka asettavat kilpailutilanteessa keskenään toimivat yritykset eri asemaan niiden päätoimialan mukaan.

Yritys, jolla on voimassa oleva liikennelupa, voi hakea ja saada tukea 2 § 1 mom. perusteella. Näiden, pääasiassa kuljetusyritysten, on mahdollista hakea ja saada tukea sekä dieselostoistaan että kevyen polttoöljyn ostoistaan.

Työkonealalla toimivat yritykset voivat hakea ja saada tukea 2 § 2 mom. perusteella. Kyseisen 2 mom. mukaan työkonealalla toimiva yritys ei kuitenkaan voi saada tukea dieselostoistaan.

Tämä on ilmeinen epäkohta asettaessaan keskenään kilpailevat yritykset eriarvoiseen asemaan, ja se on korjattava, jotta yrityksiä kohdellaan tasapuolisesti ja syrjittämättömästi ja jotta kilpailu ei vaarannu.

Työkonealalla toimivat yritykset käyttävät kevyttä polttoöljyä työkoneissaan, mutta myös dieseliä mm. kuorma-autoissaan. Kaikilla työkonealalla toimivilla yrityksillä ei ole liikennelupaa, koska oman tavaran kuljetukseen ja ns. urakointikuljetuksiin käytettävissä kuorma-autoissa liikennelupaa ei edellytetä. Liikennelupaa ei edellytetä myöskään tien hoitoon liittyvissä kuljetuksissa tai jos työntekijä kuljettaa työhön tarvittavia materiaaleja, koneita tai laitteita.

Ilman liikennelupaa tehtävät urakointi- ja muut kuljetukset ovat tavallisia pitkäkestoisissa, usein julkisina hankintoina tehdyissä urakoissa, joissa sopimusten avaaminen kesken sopimuskauden on käytännössä osoittautunut mahdottomaksi.

Esitämme tämän epäkohdan korjaamista lisäämällä lain 2 § 2 momenttiin sanat ”tai yrityksen toimintaan liittyvissä kuljetuksissa”, jolloin mainittu momentti kuuluisi:

Maa-, metsätalousalan - tai työkoneyritykselle voidaan myöntää polttoainetukea tukijaksolla 1 päivänä maaliskuuta ja 30 päivänä syyskuuta 2026 välisenä aikana, nämä päivät mukaan lukien, yrityksen työkoneissa tai yrityksen toimintaan liittyvissä kuljetuksissa käytettäväksi ostaman polttoaineen kustannuksista ilman arvonlisäveroa. Tuki koskee myös viljan kuivauksessa käytettyä polttoainetta mutta ei koske energian lämmityskäyttöä. Tuen myöntää valtion talousarvion rajoissa Valtiokonttori tämän lain mukaisesti.

Toinen esitysluonnokseen näkemyksemme mukaan jääneistä epäkohdista on eri yrityksille noudatettavat erilaiset tuen alarajat.

Kuljetus- ja työkonealan yrityksille myönnettävän tuen alaraja on 250 €, kun maatalouden alkutuotannon yritysten osalta noudatetaan 100 €:n alarajaa.

Alarajat tulisi olla yhtenevät kaikille yrityksille.

Useat maatalousyritykset toimivat myös sivutoimisina yrittäjinä työkonealalla, mm. lumen aurauksessa, yleisten- ja yksityisteiden hoidossa ja esimerkiksi kuluttajille tehtävissä töissä. Lisäksi työkoneyritykset toimivat usein aliurakoitsijoina maatalousyrityksille.

Esitysluonnos asettaa nyt nämä käytännössä samaa työtä tekevät yritykset eriarvoiseen asemaan sillä perusteella, toimivatko ne maatalouden alkutuotannon yrityksinä vai työkoneyrityksinä.

Vaikka polttoaineiden hinnannousu kohdistuu yhtä lailla myös maatalousyrittäjiin, on huomattava, että maatalousyrittäjät saavat valmisteveropalautuksia tilannettaan helpottamaan (ks. Laki Maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta (603/2006). Lisäksi HE 114/2026 vp on tuomassa maataloudenharjoittajille 4 snt/l lisäpalautuksen vuosina 2025 ja 2026 käytetystä polttoöljystä, jonka tuen suuruus on arvioitu olevan yhteensä noin 20 M€.

Syrjö Paavo
Rakennusteollisuus RT ry / INFRA ry